

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418200038
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4418200038.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa, v spore žalobcu: I. C., nar. XX.X.XXXX, bytom N. XXX, zastúpený Advokátskou kanceláriou Mgr. Jozef Vida, s.r.o., Nové Zámky, Turecká 36, IČO: 47 258 250, proti žalovanej: M. O., nar. X.X.XXXX, bytom N. XXX, zastúpená Advokátskou kanceláriou Timoranská & Štofková s.r.o., Nové Zámky, Pribinova 9, IČO: 36 813 401, o zaplatenie 5 734,79 eura, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26. júna 2019, č. k. 13Csp/1/2018-434, v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 29. novembra 2019, č. k. 13Csp/1/2018-498, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom p o t v r d z u j e.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nové Zámky (súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 26. júna 2019, č. k. 13Csp/1/2018-434 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 29. novembra 2019, č. k. 13Csp/1/2018-498 rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 2 826,30 eura do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti súd žalobu zamietol. Súd žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1, 4, § 101, § 103, § 150, § 511 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.

3.1. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa svojou žalobou voči žalovanej (bývalej manželke) domáhal zaplatenia uvedenej sumy ako vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré jej malo vzniknúť tým, že uhradil za ňu sumu 3 296,16 eura (z úveru od S. a.s.) a sumu 2 438,63 eura (z úveru v A. banke a.s.), ktoré úvery si brali za trvania ich manželstva, keď uhradil oba úvery sám, hoci finančné prostriedky z nich boli použité počas ich manželstva a to z dôvodu, že ich rozvodom zaniknuté BSM nebolo v 3-ročnej zákonnej lehote vyporiadané a pokiaľ uhradil úvery sám, žalovaná sa bezdôvodne obohatila.

3.2. Žalovaná so žalobou nesúhlasila a uviedla, že nie je pravda, že by medzi stranami nedošlo k vyporiadaniu BSM, pretože sa tak stalo niekedy v apríli 2014 na základe ústnej dohody a to tak, že žalobca si ponechá všetok spoločný majetok a preberie záväzok voči VÚB a.s. a pokiaľ ide o záväzok voči Poštovej banke, o tomto žalovaná vôbec nemala vedomosť. Túto pôžičku si bral žalobca až po tom ako už spolu nežili v spoločnej domácnosti a prostriedky z neho žalobca použil výlučne pre svoju potrebu.

Taktiež vzniesla námietku premlčania pokiaľ ide o splátky úverov, ktoré uhradil žalobca do 3.1.2015, pretože tie považuje vzhľadom na podanie žaloby dňa 3.1.2018 za premlčané.

4. Po vykonanom dokazovaní prvoinštančný súd zistil, že strany sporu uzavreli manželstvo dňa 8.11.2003 a manželstvo bolo právoplatne rozvedené dňa 21.12.2011. Zo zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej medzi S. banka a.s. Bratislava ako veriteľom na strane jednej a žalobcom a žalovanou ako dlžníkmi na strane druhej dňa 29.7.2009 súd zistil, že veriteľ ňou poskytol stranám sporu úver v sume 6 600 eur, ktorý sa zaviazali splácať sumou 117,72 eura mesačne a splatiť ho v 84 splátkach. Z výpisov z účtu žalobcu vo S. a.s. (č. I. 24 - 27 spisu) súd zistil, že žalobca v období od 3.1.2015 uhradil v prospech banky z úveru uvedeného v bode 11. tohto rozsudku 38 splátok po 117,72 eura, t. j. spolu sumu 4 473,36 eura). Ďalšie (predchádzajúce) splátky tohto úveru uhradil pred uvedeným dátumom. Zo zmluvy o pôžičke č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi A. bankou a.s. Bratislava ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom dňa 11.2.2011 súd zistil, že žalobcovi ňou bola poskytnutá pôžička v sume 3 500 eur, ktorú sa zaviazal splatiť v 80 mesačných splátkach po 98,27 eura. Z výpisov z účtu žalobcu v A. banke a.s. (č. I. 35 a 36 spisu) súd zistil, že žalobca v období od 3.1.2015 uhradil v prospech banky z úveru uvedeného v bode 13. tohto rozsudku 12 splátok po 98,27 eura, t. j. spolu sumu 1 179,24 eura. Ďalšie (predchádzajúce) splátky uhradil pred uvedeným dátumom. Z výpisu S. a.s. ku kreditnej karte MC (č. I. 404 - 428 spisu) súd zistil, že s kartou boli vykonávané rôzne platby v období od 3.12.2008 do 6.1.2011 a to výlučne na území Slovenskej republiky.

5. Prvoinštančný súd poukázal na tvrdenia žalovanej, že medzi bývalými manželmi došlo k dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov a to tak, že sa na nej so žalobcom dohodli ústne niekedy v marci 2011 a preukázať túto skutočnosť mali svedkovia ňou uvedení (jej matka, sestra a kamarátka), pričom dohoda mala byť taká, že žalobca si zoberie všetky veci, ktoré z úveru kúpili a úver sám splatí.

6. Vyhodnotil, že sestra žalovanej G. O. mala ohľadom vzniku takejto dohody iba sprostredkované informácie a to od žalovanej samotnej, o jej obsahu nevedela nič. Matka žalovanej M. O. vedela potvrdiť iba to, že žalobca mal pri jednej z návštev u nej hulákať, že si všetky veci nechá, lebo bude platiť úver, viac informácií nemala a svedkyňa I. O. vypovedala, že počula (niekedy v lete 2011), že sa žalobca a žalovaná bavili o rozdelení majetku a dohodli sa na tom, že ona si zoberie veci pre malú, všetko ostatné zostane jemu, pretože bude platiť úver. Nie je preukázané, že by vôbec bolo k nejakej dohode o vyporiadaní BSM strán sporu došlo, nieto ešte aký mal byť jej obsah. Ak sa chcú bývalí manželia vyporiadať dohodou musia sa dohodnúť dobrovoľne a zhodne s tým súhlasiť. Okolnosť, že každý z rozvedených manželov si ponechal po rozvode manželstva niektoré veci zo spoločného majetku, bez ďalšieho ešte neodôvodňuje, že medzi sebou uzavreli dohodu o vyporiadaní BSM. Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa musí týkať všetkého majetku tvoriaceho bezpodielové spoluvlastníctvo, ktorý existoval v čase zániku tohto spoluvlastníctva (NS SR 2Cdo 83/1998). Cieľom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov je vyporiadanie celého spoločného majetku manželov, ktorý podľa § 143 OZ patril do bezpodielového spoluvlastníctva ku dňu zániku manželstva. Dohoda iba o časti bezpodielového spoluvlastníctva by pri súdnom vyporiadaní znemožnila komplexne usporiadať majetkové vzťahy medzi manželmi so zreteľom ku všetkým hľadiskám obsiahnutým v zásadách uvedených v § 149 v spojení s § 150 OZ. Súd musí pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zohľadniť všetok majetok existujúci ku dňu jeho zániku, aj keď sa ohľadne neho účastníci už dohodli a rozdelili si ho (NSSR 2 M Cdo 5/2008).

7. Na základe uvedeného súd konštatuje, že k platnému uzavretiu dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi stranami nedošlo, resp. že žalovaná uzavretie takejto dohody nepreukázala a v tomto smere neuniesla svoje dôkazné bremeno, keď do dôkaznej núdze, v ktorej nedokáže existenciu takejto dohody, resp. jej obsahu preukázať, sa dostala sama a to tým, že pokiaľ aj mala byť nejaká dohoda o vyporiadaní BSM uzavretá, netvala na jej písomnej forme. Nebolo preukázané, že by sa boli bývalí manželia na vyporiadaní BSM vôbec dohodli a ani to aký mal vlastne byť obsah ich dohody, ktorej existenciu tvrdila žalovaná, pričom sporná by bola i platnosť takej dohody (ak by jej existencia preukázaná i bola), pokiaľ by neobsahovala masu všetkých vecí do BSM strán sporu patriacich.

8. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že úver z S. a.s. si zobrali spôsobom a za okolností ktoré sú uvedené v úverovej zmluve a že tento úver bol splatený spôsobom, ktorý opísal a preukazoval žalobca.

Rovnako to platí ohľadne úveru žalobcu z A. banky, o ktorej pritom nebolo sporné, že žalovaná o nej nevedela.

9. Ďalej bolo nepochybne preukázané a tiež nebolo medzi stranami sporné, že v prospech VÚB a.s. (a to splátkami v období od 21.10.2009 do 18.8.2016) bol splatený úver č. 005042411210709, pričom v období od 3.1.2015 bolo zaplatených 38 splátok po 117,72 eura, t. j. spolu sumu 4 473,36 eura. Rovnako bolo preukázané, že na pôžičku od A. banky č. XXXXXXXXXXXX bola v období od 7.3.2011 do 8.2.2016 zaplatená suma 2 438,63 eura, pričom v období od 3.1.2015 bolo zaplatených 12 splátok po 98,27 eura, t. j. spolu sumu 1 179,24 eura. Zo zhodných vyjadrení strán sporu je preukázané, že v období od 3.1.2015 a neskôr už nevedli spoločnú domácnosť a nehospodárili spolu a tiež to, že úhrady všetkých splátok po 3.1.2015 vykonal žalobca. Pokiaľ ide o kartu Master Card, bolo preukázané, že ňou boli vykonávané rôzne platby v období od 3.12.2008 do 6.1.2011 a to výlučne na území Slovenskej republiky, pritom medzi stranami neboli sporné tvrdenia žalobcu o tom, že pracoval v zahraničí a to od novembra 2010 v Nemecku, od marca do septembra 2011 v Nórsku a v roku 2012 asi 6 mesiacov v Nórsku. Z uvedeného považoval prvoinštančný súd za preukázané, že tvrdenia žalovanej o tom, že túto kartu nikdy nedržala v ruke, nemôžu byť pravdivé.

10. Medzi stranami bolo sporné dokedy viedli spoločnú domácnosť. Podľa ich vyjadrení to bolo niekedy do mesiaca február 2011. Táto skutočnosť však vzhľadom na ďalšie závery súdu nebola pre rozhodnutie vo veci podstatná, pretože nemá vplyv iné zásadné skutočnosti pre rozhodnutie súdu v tejto veci (počet a dátumy splátok, ktoré žalobca uhradil, posúdenie, či tieto sú alebo nie sú premičané a tiež na to, či išlo o splátky úveru, ktorého prostriedky boli vynaložené na spoločné veci). Žalovaná tvrdila, že o pôžičke žalobcu 1 500 eur od jeho brata nevedela nič a nevie na čo bola použitá, čo žalobca a jeho brat ani nepopreli. Brat žalobcu S. C. potvrdil, že pôžičku 1 500 eur poskytol bratovi v decembri 2010 až februári 2011 na 3 časti po 500 eur, lebo bol bez príjmu a potreboval to na živobytie, požiadal ho to v októbri alebo novembri 2010 a vo februári 2011 mu tie peniaze vrátil, vždy sa o tom rozprávali u neho doma a tam mu aj peniaze odovzdal a tam mu ich brat aj vrátil. Požičal mu prostriedky, ktoré mal z úspor a z výplaty, išlo o ústnu dohodu medzi nimi. Z výpovede žalobcu a svedka C. považoval prvoinštančný súd za preukázané, že k takejto pôžičke došlo. Dňa 11.2.2011 bola uzavretá zmluva o pôžičke žalobcu od A. banky, z ktorej podľa tvrdení žalobcu vrátil požičané peniaze bratovi.

11. V ďalšom obsahu odôvodnenia prvoinštančný súd uviedol, že bolo nesporné, že medzi stranami nedošlo k platnému uzavretiu dohody o vyporiadaní ich BSM zaniknutého rozvodom ich manželstva dňom 21.12.2011, ktorého masu tvorili výlučne hnutelné veci a tiež tam patrili úver z S., pôžička z A. banky a pasíva na MC karte. Podľa § 150 OZ pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok.

12. Pokiaľ išlo o právnu kvalifikáciu nároku žalobcu, bolo zrejmé, že žalobca si voči žalovanej uplatnil zaplatenie uvedenej sumy ako zaplatenia časti úverov, z ktorých prostriedky boli použité na veci patriace do BSM a to s poukazom na § 511 OZ. Považoval za preukázané, že žalobca zo svojich výlučných prostriedkov po rozvode manželstva uhradil platby v prospech bánk tak ako je to uvedené v bode 20 a 21 tohto rozsudku. Pokiaľ tak urobil, pri neexistencii dohody o vyporiadaní BSM (ktorú súd vyššie konštatoval), platil i časť dlhu za žalovanú a podľa § 511 ods. veta prvá) OZ mu vznikol nárok voči nej na zaplatenie tohto podielu.

13. Vzhľadom na to, že žalovaná vzniesla námietku premičania nároku žalobcu (pokiaľ išlo o splátky ním uhradené do 3.1.2015, keďže žalobu na súde žalobca podal až 3.1.2018), súd konštatuje, že na uvedenú vec sa podľa § 101 a 103 OZ vzťahuje 3-ročná premičacia doma, ktorá začína plynúť vtedy, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz a na to, že žaloba na súde bola podaná dňa 3.1.2018, sú premičané všetky plnenia, ktoré vykonal žalobca pred 3.1.2015. Bolo nesporné, že prvý raz bolo možné právo žalobcu voči žalovanej na zaplatenie týchto súm vykonať vždy po zaplatení, tej - ktorej splátky úveru, pričom žalobca tak nemusel urobiť po splatnosti každej zo splátok samostatne, ale uplatniť si zaplatenie sumy jedným nárokom pred vypršaním premičacej lehoty (teda nemuselo ísť o žiadne šikanózne konanie). To však neurobil a tým došlo k márnemu uplynutiu premičacej lehoty pokiaľ ide o splátky uhradené pred 3.1.2015, tieto súd žalobcovi priznať nemohol a v tejto časti žalobu zamietol.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a žiadnej zo strán súd nepriznal nárok na náhradu trov konania a to z dôvodu, že pri úspechu žalobcu v konaní pokiaľ ide o sumu 2 826,30 eura je úspech žalovanej vo výške 2 908,49 eura, t. j. v takmer totožnej výške a dá sa konštatovať, že obe strany mali v konaní úspech rovnakom rozsahu.

15. Proti tomuto rozsudku v jeho vyhovujúcej časti podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná navrhujúc v napadnutej časti rozsudok zmeniť a zamietnuť žalobu. Uviedla, že pokiaľ išlo o úver vo S. a.s., k tomuto žalovaná uviedla, že ide o úver ktorý patril do záväzkov v rámci masy BSM, avšak tvrdila, že sa na jeho platení dohodli tak, že tento splatí žalobca, ktorý si aj ponechal veci v hodnote zostatku tohto úveru. Súd prvej inštancie vytykal žalovanej v tejto časti skutočnosť, že nepreukázala dohodu o vyporiadaní BSM. Svedkovia, ktorí boli vo veci vypočutí však potvrdili, že majú vedomosť o tej skutočnosti, že úver mal podľa dohody rozvedených manželov splatíť žalobca, ktorému ostali aj veci. V tejto časti mal súd tvrdenia žalovanej za nepreukázané, avšak žalovaná poukázala na skutočnosť, že s obdobnou silou dôkazu sa vysporiadal súd inak pri tvrdení žalobcu, keď tvrdil, že musel vrátiť bratovi pôžičku. Toto tvrdenie ostalo tiež nepreukázané keď ho tvrdil len žalobca a jeho brat, ktorého výpoveď nebola objektívna, napriek tomu použitie úveru na splatenie pôžičky bratovi žalobcu súd akceptoval. Vzhľadom na to, že masu BSM tvorilo v podstate len pár hnutelných vecí a spomínaný úver, dohoda o vyporiadaní BSM spôsobom, že veci ostanú žalobcovi, ktorý splatí úver, mohla byť akceptovateľná, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že sa žalobca nedomáhal v lehote na vyporiadanie BSM vyporiadania spoločného majetku ani pokiaľ ide o záväzky. V časti, ktorá sa týka úveru v A. banke má žalovaná za preukázané, že tento úver bral žalobca v čase, kedy už manželia spolu nežili, sám potvrdil, že tento úver vybavoval sám a žalovaná o ňom nevedela. Z tohto dôvodu popiera, že by ona mala participovať na splatení úveru, pričom poukazuje na skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že by prostriedky z tohto úveru čo i len sčasti použil na spoločný majetok manželov alebo na spoločné iné záležitosti manželov, alebo že by sa akýmkoľvek obdobným spôsobom tento úver masy BSM dotýkal.

16. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti (v znení dopĺňujúceho rozsudku) podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca navrhujúc zmenu rozsudku a priznanie celého žalovaného nároku. Uviedol, že nesúhlasí s právnym názorom prvoinštančného súdu ohľadne premlčania časti uplatneného nároku. Poukázal na ust. § 511 ods. 3 OZ a § 103 OZ s tým, že z uvedených ustanovení podľa názoru žalobcu s prihliadnutím na skutočnosť, že sa jedná o právne vzťahy medzi bývalými manželmi, s prihliadnutím na ustanovenie § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, § 150 veta druhá Občianskeho zákona, nijakým spôsobom nemožno vyvodiť záver, že by žalovaná mohla úspešne uplatniť námietku premlčania voči žalobcovi vo vzťahu k jednotlivým splátkam, ktoré žalobca veriteľom po zániku BSM sám uhradil. Z rovnakých dôvodov podľa názoru žalobcu nemožno použiť na daný prípad rozhodnutia a právne názoru súdov, ktoré boli predložené zo strany žalovanej, keďže tieto sa netýkali vzťahov medzi bývalými manželmi. Splnením dlhu podľa § 511 ods. 3 Občianskeho zákona je podľa názoru žalobcu až úplné zaplatenie dlhu tak, ako je to upravené v § 559 a nasl. Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti podľa názoru žalobcu treba rozlišovať medzi splnením dlhu (úplné zaplatenie dlhu) a plnením dlhu (kam spadá splácanie dlhu). Premlčacia doba podľa § 103 Občianskeho zákonníka (argumentácia súdu prvej inštancie v bode 22. napadnutého rozsudku) podľa názoru žalobcu sa týka vzťahov medzi dlžníkom a veriteľom a nie vzťahov medzi dlžníkmi navzájom, keďže plnenie v splátkach je dohodnuté medzi dlžníkmi na strane jednej a veriteľom na strane druhej, a preto samotné plnenie v splátkach veriteľovi nemá podľa názoru žalobcu žiadny vplyv na premlčanie nárokov medzi samotnými dlžníkmi, čomu nasvedčuje skutočnosť, že dlžníkovi podľa § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka vzniká právo požadovať náhradu od ostatných dlžníkov až v tom okamihu, keď celý DLH (a nie splátku dlhu) sám splnil. Skutočnosť, že samotný zákonodarca takisto rozlišuje pre účely premlčania splátku dlhu a celkový dlh, vyplýva podľa názoru žalobcu aj z ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka. Poukázal na judikát číslo R 22/91, podľa ktorého, ak mali spoločnú pôžičku manželia, ktorí sa rozviedli a o ich spoločnom majetku platí to, čo je stanovené v par. 149 ods. 4 OZ, potom sa ten z bývalých manželov, ktorý zaplatil celý dlh z tejto pôžičky (alebo viac ako polovicu), môže žalobou domáhať na súde, aby mu druhý z manželov nahradil, čo mal na tento dlh platiť podľa rovnakého podielu ich obidvoch na tomto dlhu. Aj v zmysle tohto rozhodnutia teda tzv. actio nata vzniká až zaplatením celého dlh, a preto nárok žalobcu v tomto konaní nemôže byť premlčaný. Uvedeným judikátom sa riadia všeobecné súdy.

17. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca tak, že žalovaná svoje tvrdenie opiera o údajnú dohodu o vyporiadaní BSM, ktorú nijakým spôsobom nepreukázala. V tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že samotné tvrdenia žalovanej boli rozporuplné, keď napríklad tvrdila, že súčasťou tejto dohody malo byť aj to, že žalobca si ponechá kauciu z nájomného, pričom žalobca preukázal súdu listinným dôkazom, že

jemu bola vrátená iba polovica kaucie a druhú polovicu dostala žalovaná. Žalovaná rovnako zmätočne vypovedala aj o dátume, resp. období uzavretia údajnej ústnej dohody o BSM vo svojich písomných podaniach a v konaní pred súdom, kedy vypovedala, že k tomu malo dôjsť v marci 2011, hoci v tom čase ešte boli manželia a nijakým spôsobom nepreukázala, ba dokonca ani len netvrdila, že by si mali dohodnúť nejakú odkladaciu podmienku pri vyporiadaní masy BSM počas trvania manželstva. Pôžička od jeho brata v celkovej sume 1 500 eur bola preukázaná nielen výpoveďou jeho brata, ale aj listinnými dôkazmi - výpismi z účtu, z ktorých jasne vyplývalo, že kedy vybral tieto peniaze v čase, keď pôžičku bratovi vrátil a bez akýchkoľvek pochybností preukázal aj dôvodnosť tejto pôžičky - svojou práceneschopnosťou, ktorú takisto preukázal listinným dokladom. Účel použitia pôžičky čerpanej od A. banky, a.s. takisto preukázal listinnými dôkazmi - výpismi z účtu, z ktorých jednoznačne vyplýva, že splatil dlh na karte MC (MasterCard), ktorý dlh tam narobila žalovaná, ktorá touto kartou disponovala a platila na Slovensku v čase, keď on sa zdržiaval v zahraničí a vrátil aj pôžičku, ktorú zobral od svojho brata.

18. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná s poukazom na právny názor žalobcu o premlčaní, s ktorým nesúhlasila a bola názoru, že žalobca si nesprávne vykladá § 511 ods. 3 OZ. Žalovaná má za to, že regresný nárok si spoludlžník môže voči spoludlžníkovi uplatniť po zaplatení každej splátky, a teda osobitne od zaplatenia každej splátky aj začína plynúť premlčacia doba. Ust. § 511 ods. 3 OZ hovorí o regresnej náhrade, ak jeden z dlžníkov dlh splnil sám. V uvedenom ustanovení sa hovorí o dlhu a nie o celom dlhu ako to zdôrazňuje žalobca, v prípade plnenia v splátkach sa každá jedna splátka považuje za samostatný dlh, pričom na odstránenie prípadných pochybností sa uvedenou problematikou zaoberali vo svojich rozhodnutiach viaceré sudy, tak ako k tomu žalovaný predložil v konaní rozhodnutia. Na podporu svojho tvrdenia poukazuje žalovaný aj na českú judikatúru a to na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 32Cdo/31/2016, 32Cdo/3603/2015, 28Cdo/5088/2007 alebo 33Cdo/856/2012, a napríklad aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/2/2013. Z uvedených dôvodov mala žalovaná za to, že súd prvej inštancie v časti premlčania nároku žalobcu vec správne posúdil a navrhuje, aby odvolací súd v zamietajúcej časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

19. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal odvolania strán sporu proti napadnutému rozsudku prvoinštančného súdu v znení dopĺňajúceho rozsudku, postupujúc pritom podľa § 378 ods. 1 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením), a dospel k tomu záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie tak v napadnutej vyhovujúcej časti ako aj zamietajúcej časti je vecne správny, preto ho postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

20. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

21. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

22. Odvolací súd preskúmaním obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne a správne zistil skutkový stav veci, a na základe ním vykonanej aplikácie právnych predpisov rozhodol v súlade so zistením skutkovým stavom.

23. Odvolací súd konštatuje, že pokiaľ išlo o skutkovú stránku veci považuje skutkové zistenia prvoinštančného súdu za správne. Správnosť spočívala vo vyhodnotení prostriedkov procesného útoku, resp. procesnej obrany strán sporu s tým, že prvoinštančný súd dospel aj k správnym skutkovým zisteniam. Okrem zistení, ktoré boli učinené v bodoch 4., 11.-15., resp. bodov týkajúcich sa existencie a zániku manželstva a tiež existencie úverov a ich splácanie žalobcom boli správne závery aj ohľadom spornej existencie dohody o vyporiadaní BSM, ktorej existenciu (uzavretie) tvrdila žalovaná a taktiež prvoinštančný súd správne vyhodnotil otázku premlčania časti nároku žalobcu.

24. Podľa § 187 ods. 1 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

25. Podľa § 187 ods. 2 CSP, dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

26. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

27. Z pohľadu potrebného zisťovaného skutkového stavu odvolací súd konštatuje, že spravodlivo „nachádzajúci“ skutkový stav sa potýka s problematikou vyvažovania miery dokazovania zisteného skutkového stavu na jednej strane a skutočným stavom (objektívnou pravdou), ktoré sa môžu a nemusia zhodovať. Sporový civilný proces je založený na potrebe zistenia skutkového stavu (§ 215 ods. 1 CSP). Dostatočnosť hľadania pravdy je determinovaná potrebou napĺňať potreby právnej istoty účinne. V procese hľadania (potrebnej) pravdy sa civilného sporového procesu zúčastňujú súd, strany konania a iné zúčastnené osoby. V prípade súdu ide v základnej rovine zisťovaných skutočností o činnosť prvoinštančného, resp. odvolacieho súdu.

28. V rámci dokazovania v civilnom procese platí zásada (pozri § 132 v spojení s § 185 ods. 1), že každý účastník musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia; kto tvrdí, dokazuje. Inak povedané, účastník musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenie za základ svojho rozhodnutia. Môžeme tiež povedať, že žalobca musí preukázať skutočnosti, na základe ktorých mu jeho právo patrí. „Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí“ (II. ÚS 38/2015), in (Števček. M, Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 697 s.).

29. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že žalovanej sa nepodarilo dostatočne preukázať existenciu dohody o vyporiadaní BSM medzi stranami sporu. Svedecké výpovede osôb (M. O., I. O. a G. O.) ani podľa názoru odvolacieho súdu nepreukázali spolu s tvrdeniami (výpoveď) žalovanej, že by prišlo k uzavretiu dohody o vyporiadaní BSM, pretože z výpovedí nebolo možné bez pochybností zistiť, že by smerovali ku konkrétnemu obsahu skutočností ohľadne ich vedomostí o uzavretej dohode. Súd zisťujúc skutkový stav (§ 215 ods. 1 CSP) vyhodnocoval existenciu tvrdenej skutočnosti, prostredníctvom dôkazných prostriedkov, ktorá v tomto prípade preukázaná postupom podľa § 215 ods. 2 CSP nebola. Správny bol záver prvoinštančného súdu ohľadne toho, že samotné vyjadrovanie sa o určitej možnosti ponechať si po rozvode manželstva (hnutelné) veci a naproti tomu aj nesplatené úvery nehovori nič o tom, či sa vôľa kontrahentov ohľadne mienenej (z jednej alebo oboch strán) dohody stretla v jeho obsahu a predmete. Len na záver možno konštatovať, že táto skutočnosť (uzavretie dohody) nebola „nesporná“ (tak ako poukazuje bod 34 odôvodnenia rozsudku zo dňa 26. júna 2019, č. k. 13 Csp/1/2018-434), ale išlo o spornú, a tým, komu bola na prospech, nepreukázanú skutočnosť.

30. Pokiaľ išlo o záver o tom, že žalobca zaplatil pôžičku, ktorú mal od svojho brata, je potrebné, tak ako poukazoval prvoinštančný súd, vyhodnocovať, okrem samotnej výpovede brata žalobcu (čo môže mať pri vyhodnocovaní hodnovernosti výpovede vplyv), aj časové súvislosti ohľadne času uzavretia úveru z A. banky. Inými slovami zákonnosť, relevantnosť a hodnovernosť prostriedku procesného útoku - výpoveď brata žalobcu podporená ďalšími okolnosťami a dôkazmi (aj listinnými dôkazmi ohľadne času úveru a platieb) vo svojom súhrne preukázala tvrdenia žalobcu. Uvedený úver od brata a tiež časť dlhov, ktoré sa týkali debetnej karty MC boli hradné žalobcom z úveru z poštovej banky, čo vyplýva zo správnych skutkových záverov prvoinštančného súdu. Závery prvoinštančného súdu o dôvodnosti časti žaloby žalobcu boli opodstatnené.

31. Z pohľadu právneho posúdenia odvolací súd poukazuje na žalobcom v odvolaní namietanú okolnosť vyhodnotenia premlčania prvoinštančným súdom, ktorý záver sa týkal zamietajúceho výroku napadnutého rozsudku.

32. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

33. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

34. Podľa § 511 ods. 3 OZ, ak dlžník v rozsahu uplatneného nároku dlh sám splnil, je oprávnený požadovať náhradu od ostatných podľa ich podielov. Pokiaľ nemôže niektorý z dlžníkov svoj podiel splniť, rozvrhne sa tento podiel rovnakým dielom na všetkých ostatných.

35. Odvolací súd poukazuje na podstatu argumentu žalobcu, ktorý v odvolaní vyslovil názor, že až splnením celého dlhu začína plynúť premlčacia doba pre uplatnenie práva v rámci postihového regresného práva. Pokiaľ ide o plnenie solidárnych dlžníkov vo všeobecnosti možno konštatovať, že pri čiastočnej platbe má dlžník právo regresu len čo do časti prevyšujúcej vo vzájomnom pomere jeho podiel. Pri splácaní dlhu v splátkach vzniká regresný nárok čo do každej splátky samostatne (Fekete, L: Občiansky zákonník 2. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 1449.).

36. Odvolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému dopĺňa, že ak pri splácaní dlhu v splátkach vzniká regresný nárok čo do každej splátky samostatne, potom nemožno rozumne vyhodnotiť, že actio nata začína pre jednotlivé splátky plynúť až splnením celého dlhu.

37. V tomto prípade bolo v rámci odvolacích dôvodov namietané premlčanie prvoinštančným súdom vyhodnocovaného právneho dôvodu plnenia, ktorého sa žalobca súdne domáhal. Odvolací súd v tejto súvislosti a vzhľadom na odvolacie dôvody žalobcu konštatuje, že výklad, ktorý žalobca zvolil, vo všeobecnosti, a to, že v prípade regresného nároku jedného dlžníka voči inému nejde o postavenie veriteľa a dlžníka (na účely vyporiadania) nebol správny. Hoci etymológia slova veriteľ je väčšmi spätá s postavením toho kto poskytuje plnenie, aby mal neskôr plnenie vrátené, z pohľadu právneho dôvodu plnenia (§ 511 ods. 3 OZ), teda tak ako nárok vyhodnotil prvoinštančný súd, ide aj v tomto prípade, na účel posudzovania premlčania, o postavenie strán tohto sporu ako postavenie veriteľa a dlžníka. Ak právo regresu vzniká čo do každej splátky samostatne a premlčacia doba plynie od každej splátky samostatne, potom nebolo možné považovať argumentáciu žalobcu za správnu s tým, že správne vyhodnotil vznesenú námietku premlčania tak ako to urobil prvoinštančný súd.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutých častiach (vyhovujúcej ako aj zamietajúcej) považoval za vecne správny, preto ho postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. Uvedené sa týka aj závislého výroku o náhrade trov konania, ktorý vychádzal zo záveru o pomerne rovnakom úspechu (neúspechu) strán sporu.

39. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

41. O náhrade trov tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP s tým, že v odvolacom konaní nebola s odvolaním úspešná žiadna zo strán sporu, preto rozhodol odvolací súd o náhrade tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

42. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).